

Forum Beneficiale, Sive Quæstiones & Responsa Canonica

Materiam De Beneficiis Universam Ex Beneficialistarum tam antiquorum, quàm recentiorum placitis complectentia. Opus methodo novâ, & clarâ in tres digestum Partes ... accuratè, ac copiosè instructae

De Beneficiorum Ecclesiasticorum Natvra, Ereptione, Qualitatibvs Ad Ea Obtinenda Requisitis ...

Leuren, Peter

Coloniæ Agrippinæ, 1704

475. An, & qualiter laicus justè possidens hoc jus decimandi, illud iterum in alios, etiam laicos, transferre possit.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-74477](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-74477)

omne illud per consuetudinem aut possessionem immemorialis temporis obtineri posse, quod per privilegium principis haberi potest. Sed id verum non est, nisi solum in iis, quorum possessionis aliquis etiam sine privilegio, sive legitima concessione capax est. Vide Laym. *loc. cit.* n. 9. & l. 3. tr. 1. c. 8. n. 7. & l. 1. tr. 4. q. 24. n. 9. Secundo: quod laici teneant illud jus decimandi, non nisi separatim à jure spirituali, seu ut laicale. Verum illa ipsa separatio & avulsio fieri nequit nec potuit, nisi per legitimam Prælati Ecclesiastici auctoritatem & concessionem; quod quia non factum, decimas etiam ut tales possidere nequit laicus. ita ferè Laym. *cit.* n. 9. in fine. Tertio: res immobiles etsi prohibita sint alienari, posse tamen præscribi, etiam à laico. Sed non prohibentur absolute res illæ devenire in manus laicorum, sed tantum sine solemnitatibus, quas cursus temporis & bonæ fidei possessio per 40. annos continuata supplere potest; circa decimas autem est absoluta prohibitio, ne per viam etiam juris utilis ad laicos quibuscunque cum solemnitatibus transferantur. Engels n. 40. & 41. ad tit. de decim.

Questio 475. An & qualiter laicus justè possidens hoc jus decimandi v.g. ex concessione prælatorum ante dictum Concilium Lateran. facta, vel post illud ex concessione, aut cum auctoritate Papæ, illud iterum in alios, etiam laicos, transferre possit?

Respondeo primò: potest tales decimas etiam in feudum perpetuum acceptas absque consensu Episcopi restituere, vel redonare Ecclesiæ, ad quam spectabant juxta c. cum Apostolica, Pih. *loc. cit.* n. 146.

2. Secundo: potest etiam illas donare alteri aliquo loco pio, accedente, & necessario requisito consensu Episcopi diocæsani, sine quo religiosi, etiam exempti, eas recipere non possunt juxta c. cum Apostolica, Pih. *loc. cit.* requiri etiam in hoc casu consensum Episcopi vel Prælati, à cujus Ecclesiæ acceptæ decimæ; nempe ex eo, ut Less. quod Ecclesiæ ista tunc in perpetuum amittat spem recuperandi illas decimas; non tamen esse necessarium consensum Capituli, aut tractatum juxta c. cum Apostolica, de iis, quæ sunt à Præl. tenent Less. *cit.* c. 39. num. 20. Castrop. *cit.* p. 9. num. 6. citans Azor. *cit.* l. 7. c. 36. q. 13.

3. Tertio: potest quoque probabiliter justè obtinens & possidens in feudum decimas laicus, accedente Episcopi consensu (obtento etiam Ecclesiæ ejusdem, à qua acceptæ erant in feudum, consensu, ut habet Laym. *loc. cit.* n. 6.) easdem concedere in feudum alteri, etiam laico. Gl. in c. prohibemus, de decimis, ibid. Card. Jo. And. in c. 1. de præscrip. in 6. Sylv. *cit.* q. 10. Covar. c. 17. n. 5. Suar. *loc. cit.* c. 26. n. 7, quos citat & sequitur Castrop. *cit.* n. 5. Pih. n. 144. Laym. *cit.* n. 6. contra Abb. in c. prohibemus. & alios ab illo & Covarruvia citatos, quos sequitur Less. *loc. cit.* n. 21. ubi ex Abb. quod illud cederet in maximum damnum Ecclesiæ, si is, qui eas transfert, caret liberis, seu successoribus; cum tunc, utpote feudo caduco, deberent necessarii reverti ad Ecclesiam tanquam dominam directam. Item quod Episcopus ipse consentiens, utpote sine cujus consensu nihil feret, censetur tunc eas dare in feudum; cum, qui eas à laico accipit, non hujus, sed Ecclesiæ feudatarius efficiatur. Ac

denique quod c. prohibemus, prohibeatur expressè, quod qui cum periculo animæ suæ eas possident, non possint in alios laicos illas transferre; ordinariè autem laici, etsi eas habeant ex aliquo consensu Ecclesiæ, præsumantur eas habere cum periculo animæ suæ; èd quod vel non sint concessæ prudenter, aut in commodum Ecclesiæ, aut quia in iis concedendis intervenit aliqua coactio; vel quia laici postmodum non præstant Ecclesiæ ea obsequia, quæ debuerunt. ita ferè Less. Rationes tamen in contrarium sunt, quod in Concil. Lateran. solum prohibitum, ne decimæ laicis concedantur in feudum perpetuum, adeoque alienentur; hæc autem non est nova concessio feudi, seu alienatio domini utilis, sed alienationis legitime jam factæ continuatio. Castrop. Laym. *ibid.* Item etiam si mortuo sine successore feudatario reverterentur decimæ ad Ecclesiam; antequam tamen eidem incorporentur denuo, potest eas Episcopus vel Ecclesiæ Prælati ex causa justæ concedere iterum laico in feudum juxta c. 2. de feudo. non obitante etiam juramento facto ab Episcopo de non infeudandis bonis Ecclesiæ, Laym. Pih. Castrop. ex Suar. *cit.* c. 26. n. 9. Felin. in c. causam, de præscrip. n. 3. Ac denique ex una parte Vasallus possit feudum sibi concessum, seu rem feudalem subinfeudare, seu in feudum alteri concedere, ut constat ex c. unic. de feudo. Ex altera parte in jure nullus existat textus, in quo prohibeatur laicus justè in feudum possidens decimas subinfeudare alterum. Sed & rationes in contrarium allatæ facile diluuntur: nam primò: dicta præsumptio Lessii est contra suppositum; quia in quaestione supponitur laicus verè justè possidere decimas; quamvis aliis verè timendum sit, ne plures decimas possideant in damnum animarum suarum, præsertim in Germania, ubi post turbatum per hæreses ordinem Ecclesiæ èd temeritatis perventum, ut plures Ecclesiarum advocati & patroni redditus Ecclesiarum liberè tanquam proprietarii in suas utilitates convertunt. Nec satis firmatur per hoc, aut etiam evincitur, quod tales decimæ ab initio non fuerint per modum juris utilis concessæ ex eo, quod nulla pro iis servitia, aut fidelitatem secundum naturam feudorum præstant Ecclesiæ; cum præstatio servitiorum, & juramentum fidelitatis non sit substantiale, sed tantum connaturale contractui feudali; unde pacto, & consequenter etiam præscriptione, illa obligatio tolli potest; sicut contingit in feudo franco, & sicut in feudo concessio Ecclesiæ non præstatur dictum juramentum. Engels de decimis n. 37, ubi etiam in fine addit, inter res feudales & emphyreuticas profanas, & inter decimas esse differentiam, quod illæ per præscriptionem transire possint in alodium, decimæ non, ex eo quod juris directi decimarum incapax sit laicus, secundo: non ipse Episcopus, sed reverà talis laicus de consensu Episcopi est infeudans, ut rectè Castrop. *loc. cit.* Quid contra tertium quoque dici possit, vide apud Pih. *loc. cit.* n. 147.

4. Quarto: potest laicus justè possidens decimas etiam in feudum, oppignorare eas aliis, etiam laicis, sic sentire videtur Pih. n. 148. dum enim Greg. IX. c. interdiximus, de decimis, vetat ab Ecclesiasticis recipi in pignus decimas detentas à laicis, quæ ad alienas Ecclesias pertinent, loquitur de decimis injustè detentis, cum res, quæ in bonis nostris non sunt, in pignus dare non possimus, l. filios, c. quæ res pign. oblig. possint, quas decimas injustè detentas etiam cum consensu Episcopi dare non potest in

pignus alteri Ecclesie; ne Ecclesia iniquitatem laici eas injuste detinentis approbare videatur. Abb. *in cit. c. interdicitur*. Vel etiam, si loquitur de decimis iuste habitis, subintelligi videtur, eas sine consensu Episcopi dari non posse in pignus; si enim eas cum consensu Episcopi donare potest Ecclesia vel Clerico iuxta *c. cum Apostolica. de his que sunt à prel.* poterit etiam cum eodem consensu, quod minus est, nempe oppignorare. Pirh. *loc. cit.* ubi etiam quod talis consensus Episcopi requiratur, si Episcopus tanquam Dominus directus eas decimas in feudum concesserat; nam sine consensu domini directi res feudalis oppignorari nequit. De cetero non esse in usu, ut requiratur ille consensus ad oppignorandum tales decimas, intelligendum tamen videtur, alteri Clerico vel Ecclesie.

5. Quintò: per consuetudinem induci potest, ut laici de istiusmodi decimis sicut de bonis patrimonialibus possint liberè disponere, & non tantum in feudum illas concedere, sed etiam vendere, permutare, donare, in dorem dare, inter hæredes dividere. Guttier. *practic. qq. l. 1. q. 15. num. 7.* Barb. *in collectan. ad c. prohibemus. nu. 7.* testantes talem consuetudinem existere in Hispania & Gallia, Pirh. *n. 149*, idem testans de Germania; addensque ex Guttier. sine ingenti animarum damnatione, innumerorum contractuum eversione non posse talè consuetudinem damnari vel rejici; cum tales decimæ legitimæ sedis Apostolicæ auctoritate penitus à titulis clericalibus sint abstractæ & concessæ laicis in feudum v. g. principi alicui, ut illas tanquam bona patrimonialia possideant; vel etiam à tempore immemoriali cum bona fide sine ullius contradictione tali modo possideantur, & hinc in possessione sint relinquenti, donec liquidè constet, huiusmodi decimas non legitimè, vel non tali modo ad ipsos pervenisse. Consuetudo siquidem, seu possessio immemorialis vim habet præsumpti privilegii, vel alterius concessionis legitimæ, seu inducit præsumptionem tituli, & sufficientem ejus probationem, etiamsi nunc probari aut exhiberi nequeat, juxta quod docet Covar. *l. 1. c. 17. n. 5.* Suar. *loc. cit. l. 1. c. 27. n. 3.* Sylv. & alii *ex l. ult. ff. de aqu. & aqua pluv. arceda*, ita Pirhing. Idque verum, ut pergit, etiamsi laici recognoscant decimas sibi datas in feudum ab Ecclesia; eò quod licet spectato aliàs jure communi, vasallus non possit res in feudum concessas alienare sine consensu domini directi sub pœna amissionis feudi, si tamen laicus quisquam ab immemoriali tempore bonâ fide sine contradictione decimas non solum subinfeudavit, sed etiam quovis modo liberè alienavit sine consensu domini directi, nempe Ecclesia vel Episcopi, à quo illas in feudum recognoscit, hac suâ possessione non debeat privari, donec de contrario liquidè constet.

6. Denique potest laicus contra laicum legitimè obtinentem has decimas v. g. infeudatum ante memoratum Concilium Lateran. vel post illud ex Pontificia concessionem habentem illas, præscribere decimas. Engels *loc. cit. n. 39.* Barb. *loc. cit. n. 54.* citans Felin. *in c. causam qua. n. 4.* Velasc. *de jure Emphyt. q. 17. n. 15.* Menoch. *de præsump. l. 6. præf. 86. n. 3.* quanquam dicat hos omnes intelligere, illud procedere in decimis, quæ titulo perpetuo feudi, seu simili sunt penes laicos: non ita, si ad tempus fuissent concessæ; atque ita respectu solius juris ad laicos spectantis datur hæc præscriptio laici contra laicum, non verò ut cedat aliquo modo in præjudicium Ecclesie. Porro ad præscribendum etiam à

laico contra laicum decimas videntur sufficere 10. anni inter præsentis, & 20. inter absentes, & 30. sine titulo; quia hic nec præsumptio juris adest, nec favor Ecclesie, ob quam requiritur quadragenaria præscriptio. Engels *n. 22.* citans Rebuff. *de decimis. q. 13. num. 100.*

Questio 476. Quibus modis jus decimandi obvenire possit Ecclesiis, & personis Ecclesiasticis?

Respondeo: præter titulum acquirendi jus decimandi maximè juri conformem, qui est collatio beneficii parochialis, sunt modi alii plures, nempe per transactionem, compromissum, permutationem, liberalem concessionem, privilegium, consuetudinem, præscriptionem. Laym. *l. 4. tr. 6. c. 6. n. 1.*

Questio 477. Qualiter obveniat iis per transactionem, compromissum, & permutationem?

Respondeo: obvenit illis per transactionem factam inter Ecclesiasticos *c. 2. & c. veniens, de transact. c. ex multiplici, de decim.* nempe dum plura sunt prædia, de quorum jure decimandi litigatur inter Ecclesiasticos, componi, seu transigi potest, ut uni parti hæc, alteri alia prædia assignentur; vel si unicum sit prædium litigiosum, decimæ inter partes dividantur; vel etiam decimæ non solvantur integræ, vel etiam de aliquibus rebus non solvantur. ut Pirh. *n. 152.* Fagund. *ad præf. 3. l. 3. c. 2. nu. 19.* Item ut etiam cum laicis possit fieri compositio super tempus & locum solvendarum decimarum. Fagund. *ibid. n. 14.* apud Barb. *cit. c. 28. §. 4. n. 24.* Modò in talibus transactionibus nullum pactum simoniacum, seu pretium extrinsecum interveniat, pro quo jus decimarum, quod spirituale est, ematur ut Gl. *in cit. c. 2.* Laym. *loc. cit. n. 1.* Pirh. *n. 150.* Si compositio dicta fiat interveniente auctoritate & consensu Papæ, vel Episcopi, vel Superioris (appellatione autem superioris in hac materia venit quilibet Prælarus Episcopo inferior, modò habeat jurisdictionem quasi Episcopalem; Item Vicarius Generalis Episcopi, Rebuff. *q. 13. n. 23.* Fagund. *loc. cit. n. 5. & 6.* apud Barb. *n. 25. & 26.*) erit perpetua argumento *cit. c. 2. & c. veniens.* si verò privata tantum transactio fiat, rata hæc tantum erit inter pacificos, successores tamen non obligabit. Argumento *c. ex multiplici, & ibid. Abb. n. 2.* Laym. *loc. cit.* Rebuff. Fagund. Barb. *ll. cit.* & apud hunc plures Rotæ decisiones. Transactio facta absolute & indefinitè intelligenda est, non tantum de solvendis decimis præteritis, & præsentibus, sed etiam de futuris, ut si v. g. monasterium, quod de iis transigit cum parcho, alia postmodum acquirat prædia, de iis quoque teneaturolvere decimas. argumento *c. quia circa. de privileg.* Pirh. *n. 151.* Porro conventioni seu transactioni, quæ intercessit prius inter partes non derogatur per privilegium exemptionis à solvendis decimis, nisi in eo de illa fiat mentio. Argumento *c. ex multiplici. h. t.* Pirh. *n. 157.* tum quia princeps non censetur velle derogare juri quæsito per transactionem parti, nisi id exprimat. Argumento *c. mandatum, de rescrip.* Tum quia Papa verisimiliter tale privilegium non concessisset, cum, quæ inter partes transacta, non facile sint rescindenda juxta *l. causas. c. de transact.* Unde Gl. *in cit. c. ex multiplici,* infert, impetrationem talis privile-